

פ"מ 38.0103 – "חללים ומתים - נוהל הודעות, זיהוי, חקירה, קבורה, מכתב תנחומים

וטיפול בחפצים בשעת רגיעה"

כללי

תוקף סעיפים 1 עד 10 מיום 26 באוגוסט 97

1. פקודה זו מתייחסת לחיילים בשירות סדיר ובשירות מילואים פעיל, לרבות חיילות, אלא אם כן צוין במפורש אחרת, שנפטרו או שנספו בזמן שירותם, בשעת רגיעה.

תוקף סעיף 1א מיום 12 במרס 2007

תיקון נקודתי לסעיף 1א בתאריך 13 ביולי 2025

- א1. הרב הצבאי הראשי רשאי להורות על חריגה מהוראות פקודה זו, כאשר החייל הוא בן לעדה לא-יהודית.
2. מפקדים שהנוהל המפורט להלן מוטל עליהם יבצעו אותו כנדרש ויוודאו, כי כל ההודעות יימסרו בדיוקנות, יועברו, מייד, בטלפון ויגובו במברק שדרגת דחיפותו "מייד". חל איסור על גורם צבאי לבוא במגע עם גורם אזרחי שלא במסגרת סמכויותיו לפי פקודה זו.
3. ההוראות הנוגעות לבתי קברות צבאיים, לבחירת מקום הקבורה ולהעברת גופת החייל לבית קברות צבאי, הן הוראות הנובעות מחוק בתי קברות צבאיים, התש"י-1950.
4. הנוהל שיחול בשעת חירום מפורט בפ"מ 38.0105, ויופעל רק לפי הוראה מיוחדת.

הגדרות

5. "שאייר בשר" – אדם הנמצא בישראל, שקרבתו לנפטר היא לפי הסדר המפורט להלן (הראשון הוא הקרוב ביותר):

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"ל לנט בתאריך 1 באפריל 1962
תאריכי עדכון הפקודה: 1 באוגוסט 1982; 26 באוגוסט 1997; 27 בדצמבר 1998;
26 בדצמבר 2004; 12 במרס 2007; 13 ביולי 2025

- א. בן או בת זוג, לפי העניין.
  - ב. בנים ובנות.
  - ג. הורים ביולוגיים או הורים מאמצים על-פי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
  - ד. אחים ואחיות.
  - ה. סבים וסבתות.
  - ו. אחי ההורים או אחיותיהם.
  - ז. משפחה אומנת או מאמצת.
  - ח. אם היה החייל חבר קיבוץ, חבר קבוצה, חבר מושב או חבר מושב שיתופי, ואין לו שאיר בשר קרוב, כמוגדר בסעיפי משנה א עד ז לעיל, יראו את המזכירות של היישובים הנ"ל, לצורך פקודה זו, כקרובו של החייל.
6. "משפחה שכולה" – שאיר בשר, אחד או יותר, לפי העניין, בדרגת קרבה ראשונה למנוח, כמפורט בסעיף 5 סעיפי משנה א עד ד לעיל.
7. "מפקד היחידה" – מפקד יחידת הרישום בה היה מוצב החייל או אליה סופח, או מפקד יחידת הרישום אליה סופח החייל למשימה מוגדרת.
8. הגורמים המטפלים בנושאי פקודה זו הם אלה:
- א. מפקד היחידה.
  - ב. מקשל"ר-מדור נפגעים.

- ג. קצין העיר.
- ד. קצין השלישות הפיקודי שבמרחב פיקודו ייקבר החייל.
- ה. מפקד מתקן רפואי - מפקד יחידת ר"ם 2 בה היה מוצב החייל או אליה סופח, או מפקד מתקן האשפוז הצבאי בו שהה החייל עד פטירתו.
- ו. מפקד מתקן להנחת גופות.
- ז. מקרפ"ר-רע"ן רפואה.
- ח. המשטרה הצבאית (חמ"ץ, מצ"ח).
- ט. מפקדים שאינם מפקדי יחידת הרישום בה היה מוצב החייל.
- י. הרבנות הצבאית.
- יא. משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
- יב. אמ"ן-מחלקת ביטחון מידע - במקרה מוות בעת פעילות מבצעית.

תפקידי מפקד יחידת החייל

קביעת מוות

9. נפטר או נספה חייל ביחידה - יזמן מפקד היחידה, ללא דיחוי, את קצין הרפואה לקביעת מוות ודאית (קצין רפואה יחידתי, אזורי, גזרתי או אחר).

10. קבע קצין הרפואה את מות החייל - ימלא טופס הודעה על פטירה (טופס 123), בחמישה העתקים. ארבעה העתקים מן הטופס יועברו עם הגופה למתקן להנחת גופות, וההעתק החמישי ייגנז ביחידת החלל.

תוקף סעיף 11 מיום 27 בדצמבר 98

11. אם לדעת קצין הרפואה קיים חשש סביר שהמוות ארע שלא בפעילות מבצעית או שמותו של החייל נגרם בשל עבירה, יפעל מפקד היחידה כמפורט בסעיף 36 סעיף משנה ב להלן.

זיהוי ראשוני של החלל או של הנפטר

תוקף סעיפים 12 עד 62 מיום 26 באוגוסט 97

12. האחריות לזיהוי ראשוני של חלל או של נפטר, במקום שבו נמצאה הגופה, מוטלת על מפקד היחידה.
13. הזיהוי יבוצע על ידי הצגת גופת החלל בפני שני חיילים שהכירו את החלל בחייו. הזיהוי יהיה לפי תווי הפנים. גופת החלל תוצג לכל אחד מן המזהים בנפרד.
14. הזיהוי האישי, כמפורט בסעיף 12 לעיל, הוא באחריות מפקד היחידה. מפקד היחידה יכול להאציל מסמכותו זו לאחד מאלה: רב היחידה, שלישי היחידה, קצין מהיחידה או נגד מהיחידה.
15. זוהה החלל - יאשרו שני החיילים המזהים את דבר הזיהוי, בכתב, על טופס "הצהרת זיהוי", שדוגמתו ניתנת בנספח ג לפקודה זו, בשלושה העתקים. שני העתקים מן הטופס יועברו עם הגופה למתקן להנחת גופות, וההעתק השלישי ייגנז ביחידת החלל. מפקד היחידה, או מי שהוסמך לכך על ידו, יאשרו את ביצוע הזיהוי על הטופס הנ"ל.

16. מפקד היחידה, או מי שהוסמך על ידו לביצוע הזיהוי, יבדוק, בנוסף, את מכלול אמצעי הזיהוי האחרים. כאמצעי זיהוי ישמשו דיסקיות זיהוי על הצוואר ו/או בנעליים, ומסמכים מזהים שיימצאו בבגדי החלל, ושניתן יהיה להשוות את התמונות שבהם לתווי הפנים של החלל. חפצים ומסמכים שהוצאו מכיסי החלל לשם זיהוי יוחזרו לכיסים מהם הוצאו.
17. אם קיימת סתירה בין זיהוי של חייל מזהה אחד לזיהוי של חייל מזהה שני, או אם קיימת סתירה בין הזיהוי על ידי החיילים המזהים לבין אמצעי הזיהוי האחרים, לגבי אותו חלל, יטופל החלל כחלל שלא ניתן לזהותו, כמפורט בסעיף 25 שלהלן.
18. מייד בגמר הזיהוי של כל חלל, יוצמדו לידו ולרגלו אצטרות פלסטיק בצבע לבן שעליהן יצוינו פרטיו (מספר אישי, שם פרטי ושם משפחה). אצטרות אלה ויתר אמצעי הזיהוי ינופקו ליחידות בערכה מיוחדת. בהיעדר אצטרות ביחידה, יוצמדו לידו של החלל ולרגלו לוחיות מנייר קשיח, נתונות בשרוול ניילון, שעליהן יירשמו פרטיו. את הלוחיות יש לכרוך ולקשור היטב סביב פרק היד וסביב פרק הרגל של החלל.
19. גופת החלל תיעטף בשמיכה, ותוכנס לתוך שרוול ניילון שעליו יירשמו פרטיו.
20. חל איסור להסיר מן הגופה חפצים, מסמכים או פרטי לבוש כלשהם, למעט אמצעי לחימה (מספר "צ" של אמצעי הלחימה, וטופס 1008 מאפסנאות היחידה יועברו יחד עם חפצי החלל, כמפורט בסעיף 21 להלן, למתקן להנחת גופות). החלל וכל שנמצא על גופו יועברו למתקן להנחת גופות, כמפורט בהמשך.
21. נמצאו חפצים או מסמכים בסמוך לגופת החלל - ירוכזו בתוך שקית מיוחדת המיועדת לאיסוף חפצים, ויועברו יחד עם החלל למתקן להנחת גופות, בצירוף טופס 245 - "רשימת החפצים והמסמכים האישיים של הנפגע", בארבעה העתקים. שלושה העתקים מן הטופס יועברו עם הגופה

למתקן להנחת גופות, וההעתק הרביעי ייגנו ביחידת החלל. העתק אחד ייחתם במתקן להנחת גופות, בידי מפקד המתקן, יוחזר ליחידה וישמש כקבלה ליחידה.

22. חפצים או מסמכים, כמפורט בסעיף 21 לעיל, לא ישמשו לקביעת זהות החלל, אלא אם כן נמצאו מסמכים מזהים הנושאים את תמונתו של החלל וניתנים להשוואה לתווי פניו.

23. במקרים בהם גופת החלל אינה שלמה ויש צורך בפעולת איסוף, ידאג מפקד היחידה לאיסוף חלקי הגופה ויודיע על האירוע לחוליית הקבורה הפיקודית המרחבית שתשלים את הסריקה בשטח. נמצאו בשטח האירוע מספר חללים - יבוצעו פעולות האיסוף על ידי חוליית הקבורה הפיקודית המרחבית, ועל ידה בלבד, על מנת להבחין בין חלקי הגופות ולשייכם לגופות המתאימות.

זיהוי במקרה של ריבוי חללים

24. באירוע בו יש יותר מחלל אחד, יבוצע תהליך הזיהוי בנפרד לכל חלל, מתחילתו ועד סופו, לרבות חתימת החיילים המזהים על טופס הצהרת הזיהוי והצמדת האצערות. לא יחל טיפול בכל חלל נוסף טרם הסתיים הטיפול בזיהוי החלל הקודם לו.

טיפול בחלל שלא ניתן לזהותו

25. חלל שלא ניתן לזהותו לפי הנוהל המפורט בסעיפים 12 עד 22 לעיל - יערכו מפקד היחידה, או מי שהוסמך לכך על ידו, פרטיכל שיכלול את נסיבות האירוע, את השערותם באשר לזהות החלל וכל מידע אחר העשוי לסייע בזיהוי, לרבות התיק הרפואי ותיק רפואת השיניים של החלל המשוער. בפרטיכל יירשמו בצורה ברורה המילים "לא זוהה ביחידה". הפרטיכל יוכנס למעטפת ניילון, יוצמד לפרק ידו או לפרק רגלו של החלל ויועבר עמו למתקן להנחת גופות.

26. בגופת חלל כנ"ל יבוצע זיהוי מקצועי רפואי, כמפורט בהוראות קרפ"ר.

העברת דיווחים

27. בגמר פעולות הזיהוי הראשוני, יועברו דיווחים על האירוע, כמפורט בסעיף 36 להלן.

העברת החלל למתקן להנחת גופות ולמכון לרפואה משפטית

28. בתום תהליך הזיהוי הראשוני, ידאג מפקד היחידה, בכל מקרה, להעברת גופת החלל למתקן להנחת

גופות. אולם, במקרי המוות המפורטים בסעיף 36 סעיף משנה ב סעיף קטן 2 להלן, לא תועבר הגופה למתקן להנחת גופות, אלא רק לאחר קבלת הסכמתו של הגורם העורך את החקירה לגילוי סיבת המוות.

29. הגופה תועבר למתקן להנחת גופות הסמוך למקום האירוע, בתיאום עם רבנות הפיקוד המרחבי

המפעיל את המתקן אליו מפונה הגופה. רשימת המתקנים להנחת גופות ניתנת בנספח ד לפקודה זו. לא תועבר גופה ישירות למכון לרפואה משפטית, בטרם זוהתה זיהוי שני במתקן להנחת גופות, אלא אם כן הורו על כך קשל"ר או מי שהוסמך על ידו.

30. הגופה תועבר למתקן להנחת גופות ברכב סגור (נ"נ, משאית, טרנזיט וכד'), כשהיא עטופה ומכוסה

היטב מכל צידה, נתונה בשרוול ניילון ומונחת על אלונקה. הרכב לא יישא סימני היכר מיוחדים. מועברות מספר גופות - תונח כל אחת מהן על אלונקה נפרדת, זו ליד זו, או שיועברו בכלי רכב נפרדים. יש לוודא, כי שקיות חפציהם של החללים, שאינן נתונות בשרוול הניילון, משויכות לחלל הנכון.

31. לגופה יתלוו (בנוסף לנהג) שני חיילים שהכירו את החלל בחייו. חיילים אלה יזהו את החלל בפני

אנשי הרבנות הצבאית במתקן להנחת גופות שאליו הועברה הגופה. במידת האפשר, לא יהיו שני החיילים, הנשלחים לזהות את הגופה במתקן להנחת גופות שני החיילים שזיהו את החייל ביחידה.

32. לגופה יצורפו המסמכים האלה:

- א. ארבעת העתקי "הודעת הפטירה" (טופס 123), כמפורט בסעיף 10 לעיל.
  - ב. שני העתקי הצהרת הזיהוי, כמפורט בסעיף 15 לעיל.
  - ג. חפצים ומסמכים שנמצאו בסמוך לגופת החייל, בצירוף שלושת העתקי טופס 245, כמפורט בסעיף 21 לעיל.
  - ד. במקרה של חלל שלא ניתן לזהותו - בנוסף למסמכים המפורטים בסעיפי משנה א ו-ג לעיל, יצורף פרטיכל נסיבות האירוע, שמולא על ידי מפקד היחידה או על ידי מי שהוסמך לכך על ידו, בצירוף התיק הרפואי ותיק רפואת השיניים של החלל המשוער, כמפורט בסעיף 25 לעיל. מסמכים אלה יימסרו, אישית, לידי מקבל הגופה במתקן להנחת גופות.
33. פרט לנהג ולשני החיילים המלווים, כמפורט בסעיף 31 לעיל, לא יוסעו נוסעים נוספים ברכב המעביר גופה למתקן להנחת גופות.
34. מרגע קבלת הגופה במתקן להנחת גופות, מוטלת האחריות על המשך הטיפול בה על הרב הצבאי הפיקודי שבמרחבו מונחת הגופה, למעט תיאום העברת הגופה למכון לרפואה משפטית וביצוע ההעברה שהינם באחריות מקרפ"ר, כמפורט בסעיף 35 להלן.
35. האחריות להעברת החלל הינה כמפורט להלן:
- א. העברת החלל מהיחידה למתקן להנחת גופות הינה באחריות היחידה.
  - ב. העברת החלל ממתקן להנחת גופות אחד למתקן להנחת גופות אחר הינה באחריות הרב הצבאי הפיקודי.

- ג. העברת החלל ממתקן להנחת גופות למכון לרפואה משפטית הינה באחריות מקרפ"ר-רע"ן רפואה.
- ד. העברת החלל מהמכון לרפואה משפטית למתקן להנחת גופות הינה באחריות הרב הצבאי הפיקודי.
- ה. העברת החלל ממקום למקום תתבצע בתיאום עם מקשל"ר-רמ"ד נפגעים.

נוהל העברת הודעות

36. אירע מקרה מוות ביחידה - ידווח על כך מפקד היחידה, כמפורט להלן:
  - א. הודעה ראשונה:
    - (1) הודעה ראשונה על המוות תועבר, בטלפון ובמברק שדרגת דחיפותו "מיידית", אל הגורמים האלה:
      - א) מקשל"ר-מדור נפגעים שבאחריותו לדאוג למסירת ההודעה למשפחה על ידי קצין העיר שבמרחבו מתגוררת משפחת החלל, ועל ידו בלבד, כמפורט בסעיף 81 להלן.
      - ב) קצין השלישות הפיקודי שבמרחב פיקודו מת החייל.
      - ג) קצין השלישות הפיקודי של יחידת החייל.
      - ד) מפקדה ממונה.
    - (2) זוהה החלל ביחידה - תכלול ההודעה הראשונה, במידת האפשר, את הפרטים האלה:

(א) פרטים אישיים של החלל: מספר אישי, דרגה, שם פרטי, שם משפחה, שם האב, חיל, יחידה.

(ב) מלוא הפרטים הידועים באותה עת בדבר נסיבות המוות.

(ג) תאריך המוות המדויק (בשש ספרות) ושעתו.

(ד) המקום שבו אירע המוות (אם בגלל סיבות ביטחוניות אסור למסור את שם המקום, יש לציין רק את היישוב הקרוב, לדוגמה: סביבות באר שבע, סביבות בית ג'וברין, סביבות נהריה). במקרים בהם לא ניתן מסיבות ביטחוניות לציין את שם היישוב הקרוב, יתואם נוסח ההודעה עם אמ"ן-מחלקת ביטחון מידע.

(ה) מקום הימצאה של הגופה בשעת מסירת ההודעה.

(ו) פרטי החיילים המזהים ופרטי מקבל הזיהוי.

(ז) אמצעי זיהוי נוספים, כמפורט בסעיף 16 לעיל.

(ח) פרטים אישיים של המודיע ותפקידו.

(3) דוגמת ההודעה הראשונה שתישלח במברק ניתנת בנספח א לפקודה זו.

(4) לא ניתן לזהות את החלל ביחידה - תכלול ההודעה הראשונה את הפרטים הכלולים בפרטיכל שנערך כמפורט בסעיף 25 לעיל.

ב. חובת הודעה לגורמים נוספים:

(1) במקרה של תאונת דרכים, תימסר הודעה למקמ"ר-מדור תאונות דרכים.

(2) בכל אחד מהמקרים האלה, תועבר הודעה גם ליחידת המצ"ח שבמרחבה מת החייל:

תוקף סעיף משנה ב 2 א מיום 27 בדצמבר 98

(א) כשיש חשש סביר שהמוות אינו בפעילות מבצעית.

(ב) כשיש חשש סביר שמוותו של החייל נגרם בעת עבירה או בשל עבירה.

(ג) כשהחייל מת בעת היותו במעצר, במחבוש או במאסר.

(ד) כשהחייל מת בהיותו מאושפז בבית חולים לחולי נפש. במקרה כזה, תועבר הודעה גם לקצין השלישות הפיקודי ולמפקד הרפואה הפיקודי שבמרחב פיקודם מת החייל.

(ה) כשהחייל מת עקב תאונת דרכים ברק"ם.

(3) יחידת מצ"ח שקיבלה הודעה כנ"ל תפעל כמפורט בפ"מ 33.0305.

(4) מפקד היחידה או המפקד הבכיר בשטח יגישו את מלוא הסיוע לחוקרי המצ"ח המגיעים לזירת האירוע (כולל איתור העדים, הקצאת מקום לביצוע החקירה וכד'). עד שיגיע חוקר המצ"ח למקום האירוע יש להקפיד על ביצוע הפעולות האלה:

(א) מקום גילוי הגופה יושאר, ככל שניתן, ללא שינוי, ולא תיעשה בגופה שום פעולה, למעט לצורך קביעת המוות ולצורך ביצוע פעולת הזיהוי שתיעשה, ככלל, ללא הזזת המנוח או חפצים או מסמכים אישיים של המנוח שנמצאו בזירת האירוע. נמצאו על גופת החלל או בסביבתו מסמכים הנדרשים לביצוע החקירה (כגון:

מכתב התאבדות) - ירכז אותם מפקד היחידה, ויעביר אותם לגורם החוקר שיאשר, בכתב, את קבלתם.

ב) נגרם המוות על ידי נשק - לא יטופל הנשק בצורה כלשהי עד להגעת חוקר המצ"ח, ועד למתן רשות מצדו לטיפול, כאמור. באותם מקרים בהם מתחייבת פריקת הנשק, מסיבה בטיחותית, יתועדו מצב הנשק, מצב הנצרה, מצב המחסנית ודרך הטיפול בנשק. התייעוד יועבר לחוקר המצ"ח, מיד עם הגעתו למקום האירוע.

ג) אירע המוות על ידי כדור כלי נשק, שזהותו המדויקת אינה ידועה (כגון: במקרה של מוות על ידי כדור, שנפלט מכיוון קבוצת חיילים חמושה) - יינקטו, מיד, כל האמצעים הדרושים לאיתור הנשק שגרם למוות, ולזיהוי מחזיקו (כגון: איסוף כל כלי הנשק המצויים בשטח, שייבדקו על ידי מומחה מטעם המשטרה הצבאית).

5) הוראות סעיף זה לא יחולו במקרה של מות חייל בפעולה נגד האויב או בתאונה מבצעית, אלא אם כן הורה על כך אלוף הפיקוד, שבמרחבו אירע המקרה.

ג. הודעה שנייה:

1) הודעה שנייה על המוות תישלח במברק, בתוך עשרים וארבע שעות, לכל היותר, ממועד פטירת החייל. בהודעה יפורטו נסיבות המוות ביתר הרחבה מכפי שנמסרו בהודעה הראשונה. אם נפתחה חקירה יצוין הדבר בהודעה. ההודעה תימסר לגורמים האלה:

א) מקשל"ר-מדור נפגעים.

ב) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.

ג) קצין השלישות הפיקודי, שלו כפופה יחידת החייל (כולל כפיפות לצורכי מנהלה מרחבית).

ד) מפקדה ממונה.

ה) ליחידת האם - אם בעת מותו היה החייל מסופח ליחידה אחרת.

ו) ליחידה הקודמת של החייל - אם בעת מותו היה מוצב או מסופח כחניך לאחד מבסיסי ההדרכה.

ז) למפקד מז"י - אם מותו של החייל אירע תוך כדי אימונים (למעט אימונים ייעודיים של חיל האוויר ושל חיל הים).

37. משמר כבוד, כיתת ירי, עזרה רפואית:

א. לוויית חייל תיערך כמפורט בפ"מ [38.0116](#).

ב. מפקד היחידה, שאליה היה שייך החייל, ישלח ללוויה משמר כבוד וכיתת ירי, במועד ולמקום, שייקבעו על ידי קצין השלישות הפיקודי, שהוציא את פקודת הקבורה (טופס 243).

ג. היה החייל מסופח לר"ם 4 לצורך קורס, או נפטר בעת אשפוז במתקן רפואי - יישלחו משמר הכבוד וכיתת הירי על ידי היחידה המספחת.

ד. מפקד היחידה ישלח ללוויה חובש, שיצויד בכל הדרוש להגשת עזרה ראשונה, אלא אם כן החליט קצין השלישות הפיקודי אחרת.

טיפול בתעודות, במסמכים ובחפצים

38. מפקד יחידת החייל אחראי לריכוז חפציו של הנפטר ומסמכיו, למעט אלה, הנמצאים על הגופה או בסמוך לה, ולהעברתם כמפורט להלן. מפקד היחידה ימנה קצין, שתפקידיו יהיו:
- לרכז את חפצי החייל ומסמכיו, הנמצאים ביחידה, ואת החפצים והמסמכים שהועברו אליה. כמו כן, ידאג לקבל את החפצים הנמצאים בבית החולים ובר"ם 2.
  - להכין רשימה מפורטת של כל חפצי החייל על טופס 245, בארבעה העתקים. הרשימה תוכן בנוכחות שני עדים ותיחתם על ידם.
  - להחזיר את ציודו הצבאי היחידתי של החייל לאפסנאות היחידתית, כמפורט בפ"מ 55.0208.
  - חפצים, שהועברו למתקן להנחת גופות, ושם מפקד מתקן החללים החליט שאין צורך בהם (לא נקברו עם הגופה) - באחריות מפקד היחידה לרכזם ולטפל בהם, כמפורט להלן.
39. בתוך שבעה ימים, לכל היותר, ממועד פטירת החייל, יועברו חפציו האישיים על ידי שליח, כמפורט להלן:
- חפצים אישיים של החייל (כגון: תעודות, מסמכים אישיים לא צבאיים, מכתבים, תמונות וכד'), כשהם ארוזים היטב, יועברו למשרד הביטחון-מחסן היחידה להנצחת החייל, שכתובתו - יפו, רחוב רבי פנחס 6, בימים א עד ה.
  - לפני המשלוח יש לוודא, שבגדי החייל יכובסו ויגוהצו. פריטים אלה ירוכזו ויועברו על ידי נציג היחידה למכבסות צה"ל, כמפורט להלן:

(1) בסיס ציוד תל השומר 6521.

(2) בסיס ציוד טירה 6510.

- נציג היחידה יגיע למפקד המכבסה עם ייפוי כוח ממפקד היחידה, שדרגתו רס"ן, לפחות, המאשר, כי מדובר בחפצי חלל ומציין את שם החלל ואת מועד פטירתו. מכבסות צה"ל יכבסו את הפריטים מיד, באופן שיוחזרו לנציג היחידה בו ביום. הפריטים יימסרו על ידי מפקד המכבסה כשהם נקיים, יבשים, מגוהצים וארוזים בניילון.
- ג. כסף, תכשיטים וחפצים אישיים (לרבות ניירות) בעלי ערך כספי, ייארזו בנפרד במעטפה שתיחתם בנייר דבק.
- ד. לגבי כל חפץ או מסמך, שלדעת המפקד אינם ראויים להעברה למשפחה - אם משום מצבם ואם משום תוכנם - יתייעץ מפקד היחידה בנושא עם אכ"א-רמ"ח נפגעים ובטיחות בדרכים, שיחווה דעתו בנושא בהתייעצות עם עוזר הפצ"ר ליעח"ק.
- ה. למשלוח יצורפו שלושה העתקים מטופס 245 (רשימת החפצים של החייל המת), שבהם יפורטו כל החפצים המועברים. ההעתק הרביעי ייגזז ביחידת החלל.
- ו. משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל תאשר ליחידה את קבלת המשלוח על אחד הטפסים, ותעביר עותק נוסף, בדואר רשום, למקשל"ר-מדור נפגעים. ההעתק השלישי ייגזז במשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל. החפצים יועברו לשאר הבשר, באמצעות נציג משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל, כמפורט בסעיף 125 להלן.
- ז. מסמכים צבאיים (כגון: תעודות אישיות או כל מסמך שאינו בעל תוכן צבאי מסווג) יעביר מפקד היחידה למקשל"ר-מדור נפגעים, בצירוף שני העתקים מטופס 245. מקשל"ר-מדור נפגעים יעביר העתק מטופס 245 לאמ"ן-מחלקת ביטחון מידע-רמ"ד פנים.

ח. לא נשארו כל חפצים - יודיע על כך מפקד היחידה, בכתב, למשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל ולמקשל"ר-רמ"ד נפגעים, בתוך שבעה ימים, לכל היותר, ממועד פטירת החייל.

40. אירע מותו של חייל מחוץ ליחידתו, ונערכה חקירה בנסיבות מותו על ידי משטרת ישראל - ידאג מפקד יחידת החייל לקבל את החפצים ממשטרת ישראל, מיד עם גמר החקירה, ויפעל לגביהם כמפורט בסעיפים 49 ו-50 לעיל.

41. חוקר המצ"ח רשאי לקבל כל חפץ או מסמך (למעט מסמכים מסווגים, הממוענים לשותפי סוד בלבד), הדרושים לו לצורך החקירה. מסמכים, הנדרשים לביצוע זיהוי החייל (כגון: תיק רפואי ותיק רפואת שיניים של החייל) יועברו לעיון חוקר המצ"ח רק בתום הזיהוי.

ביקור אצל המשפחה השכולה

42. מפקד יחידה, כמפורט בסעיף 43, לפי העניין, יבקר בבית המשפחה בסמוך למועד האסון (לכל המאוחר - מיד לאחר הלוויה), על מנת להביא בפני בני המשפחה את העובדות הידועות לו באשר לנסיבות המוות של החייל, בכפוף למגבלות ביטחון מידע, והנחיות קצין הביטחון המתאים (פיקודי, זרועי או חילי). המפקד יחזור על מידע זה גם בביקור התנחומים שיערוך, כמפורט בסעיפים 44 ו-45 להלן.

43. נוהל מסירת מידע למשפחה שכולה הינו כמפורט להלן:

א. במקרה שחייל מצא את מותו שלא בפעילות מבצעית, יודיע למשפחה את העובדות הידועות, באשר לנסיבות מותו של החייל, מפקד היחידה, שדרגתו סא"ל, לפחות. במקרה שדרגת מפקד היחידה הישיר של החייל נמוכה מסא"ל, יודיע למשפחה קצין בדרג מעליו.

- ב. במקרה שחייל מצא את מותו בפעילות מבצעית, יודיע למשפחה את נסיבות מותו של החייל מפקד היחידה, שבמסגרתה ביצע החייל את פעילותו המבצעית, גם אם דרגתו נמוכה מדרגת סא"ל (כגון: מפקד פלוגת סיור שפיקד על המבצע וכד'), וזאת על מנת להבטיח שהמידע יועבר מהמקור הראשון והקרוב ביותר לאירוע המבצעי.
44. מפקד יחידת החייל, שדרגתו סא"ל, לפחות, יערוך ביקור תנחומים אצל המשפחה השכולה, בתוך שבעה ימים ממועד פטירת החייל. אם אין ביחידת החייל מפקד, שדרגתו סא"ל, לפחות, יבקר אצל המשפחה מפקד היחידה, שדרגתו לפי תקן רס"ן, לפחות.
45. במקרה של חייל נשוי שנפטר, ושהוריו אינם שוהים באותם שבעה ימים יחד עם המשפחה השכולה, ייערך ביקור תנחומים גם אצל ההורים. מפקד היחידה יוכל לקבל את הכתובת ממקשל"ר-רמ"ד נפגעים.
46. אם מפקד היחידה אינו יכול לבקר, הוא רשאי להטיל זאת על קצין, שדרגתו סרן, לפחות, וזאת רק לאחר קבלת אישור מאכ"א-רמ"ח נפגעים ובטיחות בדרכים.
47. הפנייה אל אכ"א-רמ"ח נפגעים ובטיחות בדרכים תיעשה, ישירות ובטלפון, על ידי מפקד היחידה. אישורו יועבר, בטלפון ובמברק, אל מפקד היחידה ולידיעת מקשל"ר-רמ"ד נפגעים.
48. אם מסיבות מבצעיות אין מפקד היחידה יכול לערוך את ביקור התנחומים בתוך שבעה ימים, וגם אינו יכול, מאותן סיבות, להטיל זאת על קצין אחר, כאמור לעיל, יפנה מפקד היחידה לקצין השלישות הפיקודי, לקצין השלישות הזרועי או לקצין השלישות החילי, שהיחידה כפופה להם, לשם קבלת הנחיות.

49. קצין השלישות הפיקודי, קצין השלישות הזרועי או קצין השלישות החילי יקבעו קצין מיחידת החייל או קצין אחר ממפקדת הפיקוד, ממפקדת הזרוע או ממפקדת החיל, שיערכו את ביקור התנחומים אצל המשפחה.
50. המפקד, העורך את ביקור התנחומים, ימסור למשפחה השכולה את כל העובדות הידועות לו באשר לנסיבות המוות. במקרה, בו נסיבות המוות אינן ברורות, יציין המפקד בפני בני המשפחה, כי מתנהלת חקירה בנושא, וכי ממצאה יובאו לידיעתם.
51. עם תום החקירה, יישלח מכתב למשפחה על ידי אכ"א-מחלקת נפגעים ובטיחות בדרכים-רמ"ד קשר למשפחות, שבו יימסר למשפחה באופן רשמי, כי החקירה הסתיימה, כי הפרקליט הצבאי סיים את כתיבת חוות הדעת המשפטית, המסכמת את תיק החקירה, וכי הינה מוזמנת לקבל את ממצאי חוות דעת הפרקליט באשר לנסיבות המוות.
- במהלך הפגישה, יציג רמ"ד קשר למשפחות את חוות הדעת בפני המשפחה, ויעדכן את המשפחה, כי זכותה לעיין בתיק החקירה. אם יידרש, יועבר תיק החקירה למשפחה, בכפוף למגבלות ביטחון מידע. אם לאחר הצגת חוות דעת הפרקליט ועיון בתיק החקירה יהיו למשפחה השגות על החומר, יועברו השגותיהם לפרקליט הצבאי הרלוונטי.
- במקרה בו תבקש המשפחה לקבל לידיה את חומר החקירה מבלי לקיים את הפגישה כאמור, יועבר חומר החקירה לידי המשפחה באמצעות קצין הנפגעים החילי.
52. במקרה של מות חייל בשירות קבע, מפקדו של החייל או קצין מהמפקדה הממונה, שדרגתו סרן, לפחות, ימסרו למשפחה "תעודת הוקרה וכבוד לזכרו של החייל". התעודה תועבר למפקדו של החייל על ידי מקשל"ר-מדור נפגעים, והמפקד יעבירה למשפחה בתוך שלושים ימים ממועד פטירת החייל.

53. במקרה שהחייל הועלה בדרגה לאחר המוות, ימסור מפקד היחידה למשפחה, בתוך שלושים ימים ממועד פטירת החייל, "תעודת העלאה בדרגה לאחר המוות" (קלף) חתומה בידי ראש אכ"א, כמפורט בפ"מ 38.0124. התעודה תועבר למפקדו של החייל על ידי מקשל"ר-מדור נפגעים.
54. בתוך שלושים ימים ממועד פטירת החייל, ימסור מפקד היחידה למשפחת החייל כרית, הנושאת את סמלי צה"ל ואת הדרגות, האותות והעיטורים, שנשא החייל לפני פטירתו. הכרית יהיו אחידות, ויועברו ליחידות על ידי קצין הנפגעים הזרועי או קצין הנפגעים החילי.

מכתבי תנחומים

55.

- א. מכתב שר הביטחון - מכתב תנחומים מאת שר הביטחון יימסר למשפחה השכולה. האחריות להכנת תעודת הקלף ולמסירתה מוטלת על משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
- ב. מכתב רמטכ"ל - מכתב תנחומים מאת הרמטכ"ל יימסר למשפחה השכולה בתוך שלושים ימי האבל. באחריות מפקד היחידה להעביר, בתוך שבעה ימים ממועד פטירת החייל, למקשל"ר-מדור נפגעים חומר רקע על החייל. חומר הרקע יכלול את פרטי נסיבות המוות, את מקום האירוע, את תפקידו של החייל ביחידה, ציונים אישיים שלו וקווים לדמותו. מקשל"ר-רמ"ד נפגעים יעביר את חומר הרקע ללשכת הרמטכ"ל, בצירוף הצעת נוסח למכתב התנחומים. מקשל"ר-רמ"ד נפגעים יקבל המכתב, כשהוא חתום בידי הרמטכ"ל, ויזמן את מפקד היחידה למשרדו לקבלת המכתב, כדי למוסרו אישית למשפחה השכולה. המכתב יימסר למשפחה על ידי קצין, שדרגתו סא"ל, לפחות, בתוך שבעים ושתיים שעות ממועד קבלתו ממקשל"ר-מדור נפגעים. לאחר מסירת המכתב למשפחה, יודיע על כך מוסר המכתב, בכתב, למקשל"ר-מדור נפגעים.

56. מכתב מפקד - מפקד היחידה או קצין, שהיה מפקדו הישיר של החייל ימסרו אישית מכתב תנחומים מטעם מפקד היחידה לשאיר הבשר הקרוב ביותר של הנפטר. המכתב יכלול את הפרטים האלה:
- א. שם המת ודרגתו, תאריך המוות ומקומו (בהתחשב במגבלות ביטחון מידע). סיבת המוות תצוין רק בנוסחים האחידים, המפורטים בנספח ב לפקודה זו.
- ב. גילויים הראויים לציון, משאלתו האחרונה של החייל (אם הייתה כזו), ציונים לדרכו ולחייו ביחידה, הבעת צער המפקד ואנשי היחידה וחתומה מלאה.
57. במקרה של חייל נשוי שנפטר, יימסרו, אישית, מכתבי התנחומים שלעיל גם להוריו של הנפטר, בנוסף למכתבי התנחומים הנמסרים לאלמנתו. מפקד היחידה יוכל לקבל את כתובת ההורים ממקשל"ר-מדור נפגעים.
58. טיוטת מכתב התנחומים תועבר מטעם מפקד היחידה - בידי רץ מהיחידה ובתוך שבועים ושתיים שעות ממועד פטירת החייל - למקשל"ר-מדור נפגעים. לאחר שמקשל"ר-רמ"ד נפגעים יאשר את תוכנו של המכתב ואת סגנונו, יודפס המכתב, מיד, על נייר כתיבה נאה, בהתאם לכללי התכתובת עם גורמים אזרחיים, כמפורט בפ"מ [30.0601](#). המכתב יוחזר בידי הרץ למפקד היחידה, שיחתום עליו וימסור אותו אישית, למשפחה, בתוך שבועה ימים ממועד פטירת החייל.
59. היה החייל מוצב או מסופח בעת מותו לר"ם 2 - חלה חובת העברת מכתב התנחומים על מפקד היחידה, שבה היה מוצב לפני הצבתו או סיפוחו לר"ם 2.
60. היה החייל מסופח בעת מותו ליחידה כלשהי, למעט ליחידת ר"ם 14 - חלה חובת העברת מכתב התנחומים על מפקד יחידת האם. היחידה אליה היה מסופח תודיע על מותו ליחידת האם שלו מיד

לאחר המוות, על מנת שתוכל למלא את החובה האמורה. היה החייל מוצב ליחידת ר"ם ג - חלה חובת העברת מכתב התנחומים על מפקד יחידת ר"ם ג המתאימה.

61. מתגורר שאיר הבשר בחוץ לארץ - יועברו אליו מכתבי התנחומים באמצעות משרד הביטחון- היחידה להנצחת החייל.

גריעה מהמצבה

62. היחידה תגרע את החייל הנפטר מרישומי היחידה למחרת יום מותו. מעטפת המסמכים האישיים, על תכולתה, תועבר למקשל"ר-רמ"ד נפגעים. מקשל"ר-רמ"ד נפגעים יציב את הנפטר ליחידת חללים נפטרים.

איסור על פרסום מודעות אבל

תוקף סעיף 63 מיום 26 בדצמבר 2004

63. מודעות אבל יפורסמו בהתאם לאמור בהק"ם 09/02.

חפיקי מקשל"ר-מדור נפגעים

תוקף סעיפים 64 עד 116 מיום 26 באוגוסט 97

64. הודעות:

א. מיד עם קבלת ההודעה על המוות, תועבר ההודעה, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפותו "מייד", אל הגורמים האלה:

(1) קצין העיר, שבתחום סמכותו מתגורר שאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת.

- (2) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחבו מתגורר שאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת.
- (3) קצין השלישות הפיקודי, שאליו כפופה יחידת החייל.
- (4) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.
- (5) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו ייקבר החייל.
- (6) משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
- (7) הרבנות הצבאית-ענף אישות וקבורה (להלן רב"ץ-רע"ן או"ק).
- (8) קצין הנפגעים הפיקודי, קצין הנפגעים הזרועי או קצין הנפגעים החילי, לפי העניין.
- (9) במקרה שהמוות אירע מחוץ ליחידה, תועבר ההודעה גם למפקד יחידת האם של החייל הנפטר.
- (10) במקרה שהמוות אירע במתקן רפואי, תועבר ההודעה גם לגופים האלה:
  - (א) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו נמצא המתקן הרפואי.
  - (ב) מפקד יחידת האם של החייל הנפטר.
  - (ג) אם לפני הבאתו למתקן הרפואי היה החייל מסופח מיחידת האם ליחידה אחרת, תועבר ההודעה על מותו ליחידת האם וגם ליחידה אליה סופח.

ב. מיד עם קבלת האישור מקצין העיר, שההודעה על המוות נמסרה למשפחה, תועבר הודעה על כך בטלפון ליחידת הצנזורה הצבאית וליחידת דובר צה"ל-ענף קשר לעיתונות. ההודעה תכלול את הפרטים האלה:

(1) פרטיו האישיים של החייל.

(2) נסיבות מותו.

(3) מקום המוות, תאריך המוות ושעתו המדויקים.

(4) תאריך מסירת ההודעה לבני משפחת החייל (כולם או מקצתם) ושעתה.

(5) יחס הקרבה של מקבלי ההודעה לחייל המת.

ג. עם קבלת הודעה מקצין העיר בדבר מקום הקבורה, כפי שבחר שאיר הבשר הקרוב ביותר, תועבר הודעה נוספת לגופים, המפורטים בסעיף משנה א סעיפים קטנים 2, 3, 5, 6, ו-7 לעיל.

ד. מועד הלוויה ייקבע בתיאום עם המשפחה, כך שתהיה שהות להכנת הגופה לקבורה, להעברתה לבית הקברות ולכריית הקבר, ושתינתן אפשרות למשמר הכבוד ולכיתת הירי להגיע בזמן לבית הקברות. הרב הצבאי הראשי הינו הסמכות העליונה לקביעת מועדי לוויית בערבי שישי ובימי חג.

65. מקשל"ר-רמ"ד נפגעים אחראי לתיאום נושא הנתיחה שלאחר המוות והתיאור החיצוני של הגופה, כמפורט בהוראת קבע אכ"א ק-04-01-38. קצין העיר יחל בתיאום סידורי הלוויה רק לאחר קבלת אישור מקשל"ר-רמ"ד נפגעים.

66. מקשל"ר-רמ"ד נפגעים אחראי להכנת תעודת "הוקרה וכבוד לזכרו של החייל" ותעודת "העלאה בדרגה לאחר המוות" ולהחתמתן, כמפורט בסעיפים 52 ו-53 לעיל.

67. הודעת פטירה (טופס 123):

א. בהעתקים מטופס 123, שיתקבלו מהרבנות הצבאית, יושלמו הפרטים החסרים. לאחר מכן, יועברו ההעתקים אל הגופים האלה:

- (1) העתק אחד - למקפ"ר-מדור סטטיסטיקה.
- (2) העתק שני - למשרד הפנים (לשם הוצאת תעודת פטירה רשמית של מדינת ישראל).
- (3) ההעתק השלישי ייגנו בתיקו האישי של הנפטר במקשל"ר.
- (4) נפתחה חקירת מצ"ח בעקבות מותו של חייל - יעביר מקשל"ר-רמ"ד נפגעים, צילום מטופס הודעת פטירה (טופס 123) אל הגורם החוקר.

"הצהרה על בחירת מקום קבורה" (טופס 242)

68. אחד מהעתקי טופס 242, שיתקבלו מקצין העיר, יועבר למשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל. ההעתק השני ייגנו בתיקו האישי של הנפטר במקשל"ר.

"רשימת חפצים של החייל המת" (טופס 245)

69. אחד מהעתקי טופס 245, שיתקבלו ממפקד היחידה יועבר לאמ"ן-מחלקת ביטחון מידע-רמ"ד פנים, והעתק שני בצירוף המסמכים הצבאיים האישיים ייגנו בתיקו האישי של הנפטר במקשל"ר.

תפקידי קצין העיר

70. הודעה על מותו של חייל תימסר לבני משפחתו על ידי קצין העיר, שבמרחבו מתגוררת משפחת החלל, ועל ידו בלבד. מסירת הודעה על ידי מי שאינו מוסמך לכך, כולל על ידי מפקדיו של החלל או על ידי חבריו, מהווה עבירה על פקודות הצבא.

71. נוהל העברת ההודעה:

א. לאחר קבלת ההודעה ממקשל"ר-מדור נפגעים, תימסר ההודעה על המוות לשאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת, כמפורט בהוראת קבע אכ"א ק-01-03-42. אם היה החלל נשוי, תימסר ההודעה גם להוריו ולילדיו הבוגרים המתגוררים בנפרד.

ב. ההודעה תימסר במהירות האפשרית, על ידי נציג קצין העיר. ההודעה לשאיר הבשר הקרוב ביותר תימסר בעל פה, ולפי הנוסח שהוכתב לקצין העיר על ידי מקשל"ר-מדור נפגעים (נוסח, שיכלול את מקום האירוע ואת שעתו, בהתחשב במגבלות ביטחון מידע). כמו כן, יצוין בהודעה, כי מפקד מיחידת החייל ימסור למשפחה פרטים על נסיבות האירוע.

ג. לאחר קבלת אישור ממקשל"ר-רמ"ד נפגעים בדבר תיאום מועד הלוויה, יברר מוסר ההודעה את רצונו של שאיר הבשר הקרוב ביותר בדבר מקום בית העלמין. מוסר ההודעה יביא לידיעת שאיר הבשר הקרוב ביותר, כי החייל יוכל להיקבר באחד מבתי הקברות הצבאיים, לפי בחירתו, או בבית קברות אזרחי, אם רצונו בכך (רשימת בתי הקברות הצבאיים מפורטת בפ"מ 33.0901).

ד. במקרה שיש יותר משאיר בשר קרוב אחד באותה רמת קרבה, ואין הסכמה ביניהם באשר למיקום הקבר וסידורי הלוויה, יובא הדבר להכרעת קשל"ר.

- ה. בחר שאיר הבשר הקרוב ביותר בבית קברות אזרחי - יובא לידיעתו, כי סידורי הקבורה והוצאותיה יחולו עליו (פרט להוצאות בשיעור מסוים, שיכוסו על ידי משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל).
- שאיר הבשר הקרוב ביותר יחתום על "הצהרה על בחירת מקום קבורה" (טופס 242), בשני העתקים, שיועברו למקשל"ר-מדור נפגעים.

72. דיווחים למקשל"ר:

- א. נמסרה לשאיר הבשר הקרוב ההודעה על המוות - תועבר הודעה, בטלפון, למקשל"ר-מדור נפגעים, בדבר מסירת ההודעה לו.
- ההודעה תכלול את הפרטים האלה:
- (1) תאריך ההודעה ושעת מסירתה.
  - (2) למי נמסרה.
  - (3) יחס הקרבה של מקבל ההודעה לחייל המת.

- ב. בחר שאיר הבשר הקרוב את מקום הקבורה - תועבר על כך הודעה, בטלפון, למקשל"ר-רמ"ד נפגעים.

73. כריית הקבר והכנת הזרים:

- א. האחריות למיקום הקבר ולכרייתו מוטלת על משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
- ב. קצין העיר, שבתחומו נמצא בית הקברות בו ייקבר החייל, יודא, כי בוצעו הסידורים הכרוכים בכריית הקבר עם נציג משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"ל לנט בתאריך 1 באפריל 1962
תאריכי עדכון הפקודה: 1 באוגוסט 1982; 26 באוגוסט 1997; 27 בדצמבר 1998;
26 בדצמבר 2004; 12 במרס 2007; 13 ביולי 2025

ג. קצין העיר יזמין את זרי הפרחים, כמפורט בפ"מ 38.0116, ויביא אותם למקום הקבורה

במועד, שייקבע על ידי קצין השלישות הפיקודי, שבמרחבו ייקבר החייל.

74. קצין העיר, שבמרחבו מתגוררים שאיר הבשר הקרוב ביותר ומשפחתו, ידאג להסעת קרובי החייל

ולהסעת מלוויהם, בהתאם לבקשת המשפחה, לבית הקברות או למקום אחר שייקבע, במועד

שייקבע כאמור בסעיף 84 סעיף משנה ג לעיל.

75. פניות של קרובי החייל המת:

א. אם מבקשת המשפחה לראות את החלל טרם קבורתו, יתאם זאת קצין העיר עם מפקד מתקן

החללים, כמפורט בסעיף 92 להלן.

ב. אם יפנו קרובי החייל למשרד קצין העיר או לכל גוף צבאי אחר, ויבקשו פרטים נוספים על

נסיבות המוות או פרטים על תגמולים ושיקום, יפנה אותם הגורם אליו פנו אל אכ"א-מחלקת

נפגעים ובטיחות בדרכים-רע"ן קשר למשפחות, שיטפל בבקשה ויוודא מתן מענה

למשפחה.

תפקידי קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו ייקבר החייל

76. הוצאת פקודת קבורה:

א. קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו ייקבר החייל, יוציא פקודת קבורה (טופס 243)

וזאת לאחר שיוודא ביחידת הקבורה הפיקודית שהוצאה הודעת פטירה (טופס 123).

ב. במקרה מוות, שהוראות סעיף 36 סעיף משנה ב לעיל חלות עליו, תוצא פקודת קבורה רק

לאחר קבלת הסכמתו של הגוף, העורך את החקירה לגילוי סיבת המוות.

77. אישור מועד הלוויה והעברת הגופה:

א. התקבלה ממקשל"ר-מדור נפגעים הודעה בדבר מקום הקבורה ובדבר מועד הלוויה - יאשר קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו ייקבר החייל, את מועד הלוויה ויודיע על כך לגופים האלה:

(1) קצין העיר, שבמרחב פיקודו מתגורר שאיר בשרו הקרוב ביותר של החייל (אם שונה ממרחב הפיקוד בו ייקבר החייל).

(2) יחידת החייל.

בהודעה זו ייקבע המועד, שבו תובא גופת החייל לבית הקברות.

ב. קצין השלישות הפיקודי ידאג להעברת הגופה לבית הקברות עם פקודת הקבורה.

ג. קצין השלישות הפיקודי יורה לרב הצבאי הפיקודי על קבלת הגופה במקום ובמועד שנקבעו, ועל עריכת הלוויה והקבורה.

הוראות כלליות בדבר קבורת חייל

78. חייל יובא לקבורה בבית הקברות הצבאי, שבו בחר שאיר בשרו הקרוב ביותר, אלא אם כן בחר שאיר הבשר הקרוב ביותר לקברו בבית קברות אזרחי.

79. חייל, שאין לו שאיר בשר קרוב, או ששאיר הבשר הקרוב ביותר שלו או מקום מגוריו אינם ידועים, יובא לקבורה באחד מבתי הקברות הצבאיים, לאחר קבלת אישור ראש אכ"א. אישור ראש אכ"א יועבר למקשל"ר-רמ"ד נפגעים, שיתאם את הלוויה עם קצין השלישות של הפיקוד, שבמרחבו ייקבר החייל, ועם משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.

סדרי הלוויה של חייל לא יהודי

80. קצין השלישות הפיקודי, שבמרחבו ייקבר החייל, יקבע את סדרי הלוויה והקבורה, בתיאום עם מקשל"ר-רע"ן מיעוטים, עם רב"ץ-רע"ן או"ק, עם קצין העיר, שבמרחבו ייקבר החייל, ועם מקשל"ר-מדור נפגעים.
81. טקס הלוויה ייערך כמפורט בפ"מ 38.0116 ובשינויים המחויבים, בהתחשב במנהגי דתו של הנפטר.

תפקידי מפקד מתקן רפואי

82. נפטר חייל במתקן רפואי - יראו את מפקד המתקן הרפואי כמפקד יחידתו של החייל, לעניין הטיפול בזיהוי החלל. העברת הגופות למתקן להנחת גופות תתואם בין מקשל"ר-רמ"ד נפגעים, מקרפ"ר-רע"ן רפואה ורב"ץ-רע"ן או"ק.
83. הודעה ראשונה:
נפטר חייל במתקן רפואי - תועבר הודעה על כך מיד, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפתו "מיידית", אל מקשל"ר-מדור נפגעים, שיפעל כמפורט בסעיף 64 סעיף משנה א סעיף קטן 10 לעיל.
84. הודעה למצ"ח והודעה שנייה:
א. מחייב המקרה הודעה למצ"ח, כמפורט בסעיף 36 סעיף משנה ב סעיף קטן 2 לעיל - יעביר מנהל המתקן הרפואי הודעה, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפתו "מיידית", אל מקשל"ר-מדור נפגעים, שיודיע ליחידת המצ"ח הקרובה.
- ב. הודעה שנייה יעביר מפקד המתקן הרפואי במברק, וכמפורט בסעיף 36 סעיף משנה ג לעיל.

הוצאת טופס "הודעת פטירה"

85. טופס "הודעת פטירה" (טופס 123) יוכן בחמישה העתקים, ויופץ כמפורט בסעיף 10 לעיל.

86. העברת הגופה:

א. נקבע שיש צורך בנתיחת הגופה או בביצוע תיאור חיצוני - תועבר הגופה, באחריות מקרפ"ר, למכון לרפואה משפטית, אלא אם כן נקבע שהנתיחה או התיאור החיצוני יבוצעו במתקן רפואי אחר.

ב. נקבע, כי אין צורך בנתיחה או בתיאור חיצוני - יורה קצין השלישות הפיקודי, שבמרחבו נמצאת הגופה, על העברתה של הגופה או על השארתה, בהתאם למקום הקבורה.

טיפול בחפצים

87. מת חייל בזמן שהיה מוצב לר"ם 2 או לפני שהוצב לר"ם 2, או הובאה גופת חייל למתקן להנחת גופות - יימסרו חפציו האישיים לידי נציג יחידתו, שיטפל בהם כמפורט בסעיפים 38 ו-39 לעיל.

תפקידי מפקד המתקן להנחת הגופות

88. הודעות:

א. הובאה גופת חייל למתקן להנחת גופות - יודיע על כך מפקד המתקן, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפתו "מייד", למקשל"ר-מדור נפגעים.

ב. הובאה גופת חייל לא על ידי חיילי יחידתו ולא על ידי משטרה צבאית - חייב מפקד המתקן להודיע על כך, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפתו "מייד", ליחידת המצ"ח הקרובה.

89. בדיקת הגופה והוצאת טופס "הודעת פטירה":

- א. מפקד המתקן יוודא, כי הוצא לגבי הגופה טופס "הודעת פטירה" (טופס 123).
- ב. הוצא טופס הודעת פטירה - יודיע מנהל המתקן על כך לקצין השלישות הפיקודי, וזה יוציא פקודת קבורה (טופס 243).
- ג. אם הגיעה גופה ללא טופס "הודעת פטירה", יבדוק מפקד המתקן אם היא נמנית עם אחד המקרים, המפורטים בסעיף 36 סעיף משנה ב לעיל. אם כן, יוודא מפקד המתקן, כי נמסרה הודעה על המוות למצ"ח.
- ד. הגיעה גופה ללא טופס "הודעת פטירה", והיא אינה נמנית עם המקרים, המפורטים בסעיף 36 סעיף משנה ב לעיל, יפעל מפקד המתקן כך:
  - 1) אם סיבת המוות ברורה, יוודא מפקד המתקן את הוצאתו של טופס "הודעת פטירה" (טופס 123).
  - 2) אם סיבת המוות אינה ברורה, יפנה מפקד המתקן לקצין הרפואה הראשי, שיהיה מוסמך להורות על הוצאת טופס "הודעת פטירה" (טופס 123). אם משוכנע קצין הרפואה הראשי, כי אין אפשרות סבירה לקביעת סיבת המוות, יהיה מוסמך להתיר בכתב את העברת הגופה למכון לרפואה משפטית, לצורך בדיקה או נתיחה, בהתאם לסעיף 6 של חוק האנטומיה והפתולוגיה, התשי"ג-1953, ולדאוג לביצוע הבדיקה או הנתיחה.
- ה. טופס הודעת פטירה יוכן בחמישה העתקים, ויופץ, מיד, לגורמים האלה:

(1) שלושה העתקים יועברו למקשל"ר-מדור נפגעים, בתוך עשרים וארבע שעות, לכל היותר, ממועד הקבורה.

(2) ההעתק הרביעי ייגזז במתקן להנחת גופות.

(3) ההעתק החמישי יישלח ליחידת החייל לגניזה.

1. העתק מהצהרת הזיהוי שמולאה ביחידה והעתק מהצהרת הזיהוי שמולאה במתקן להנחת גופות, יועברו למקשל"ר-מדור נפגעים.

90. העברת הגופה למכון לרפואה משפטית ולמתקן להנחת גופות:

בכל מקרה של העברת גופה למכון לרפואה משפטית, ייעשה הדבר באמצעות אמבולנס אזרחי ובאחריות מקרפ"ר. העברת חלל מהמכון לרפואה משפטית למתקן להנחת גופות הינה באחריות רבצ"ר, בתיאום עם המכון לרפואה משפטית.

זיהוי שני במתקן להנחת גופות והצגת הגופה בפני בני המשפחה

91. הועברה גופת חלל למתקן להנחת גופות, כמפורט בסעיפים 28 עד 34 לעיל - יימשך הטיפול בה כמפורט להלן:

א. במתקן להנחת גופות יבוצע זיהוי אישי נוסף, על ידי שני החיילים, שהתלוו לחייל ושמיכירים אותו. כל אחד מן החיילים יזהה את החלל בנפרד, ובנוכחות מפקד המתקן או בנוכחות מי שהוסמך לכך על ידו.

ב. זוהה חלל בוודאות במתקן להנחת גופות - ייחשב הזיהוי כסופי וחלוט.

- ג. לחלל שזוהה במתקן להנחת גופות, יוצמדו אצטרות נוספות, בצבע שונה מהאצטרות שהוצמדו ביחידה, לפרק היד ולפרק הרגל.
- ד. לא זוהה חלל במתקן להנחת גופות, או הייתה אי התאמה בין הזיהוי הראשון, שבוצע ביחידה, לזיהוי השני - ייחשב החלל כחלל שלא ניתן לזהותו, כמפורט בסעיפים 25 עד 27 לעיל, בשינויים המחויבים.

92.

- א. המשפחה זכאית לראות את הגופה, לצורך זיהוי או לצורך פרידה מהחלל.
- ב. סבור מפקד המתקן להנחת גופות, כי עקב מצב הגופה עלולה להיגרם עוגמת נפש למשפחה מראיית הגופה - יסביר זאת למקשל"ר-רמ"ד נפגעים.
- מקשל"ר-רמ"ד נפגעים יערכו את קצין העיר, שבמרחבו מתגוררת משפחת החלל, וזה האחרון יודיע על כך למשפחת החלל.
- ג. מבקשת המשפחה לראות את החלל, למרות מצב הגופה - יקבע קצין העיר, בתיאום עם המשפחה, מי מבני המשפחה יורשה לראות את גופת החלל.
- ד. הגופה תוצג למשפחה במתקן להנחת גופות בלבד. טרם חשיפתה לעיני המשפחה, תונח הגופה בצורה שתפחית, עד כמה שניתן, את כאב המשפחה למראה.
- ה. קצין העיר או נציגו ילוו את המשפחה למתקן להנחת גופות.

תפקידי מקרפ"ר-רע"ן רפואה

93. הובא מקרה מוות לידיעת מקרפ"ר-רע"ן רפואה - יוודא את בדיקת הגופה או את ניתוחה, כמפורט בהק"א 38-01-04. כמו כן, יוודא הכנת טופס "הודעת פטירה" (טופס 123), כמפורט בפקודה זו.

תפקידי מפקד בסיס חמ"ץ או יחידת מצ"ח

94. עם קבלת הודעה על מות חייל, כמפורט בסעיף 36 סעיף משנה ב סעיף קטן 2 לעיל, יורה מפקד בסיס חמ"ץ או יחידת המצ"ח, מיד, על חקירת המקרה.
95. תיאור המקרה ומסקנות ראשוניות על נסיבותיו יועברו, בתוך ארבעים ושמונה שעות, לכל היותר, ממועד פתיחת החקירה - לראש אכ"א, באמצעות קצין המשטרה הצבאית הראשי או באמצעות מפקד מצ"ח.
96. עם סיום החקירה יועבר הדוח, בשלמותו, לראש אכ"א. העתקים מהדוח יועברו לאכ"א-רמ"ח נפגעים ובטיחות בדרכים ולמקשל"ר-רמ"ד נפגעים.
97. אירע מותו של חייל מחוץ ליחידתו, והגוף המטפל בו טיפול ראשוני הוא המשטרה הצבאית - יפעל קצין המשטרה הצבאית כמפורט להלן:
- א. יזמין קצין רפואה, שיבדוק את הגופה וימלא טופס "הודעת פטירה" (טופס 123), וישלח אותו אל מנהל המתקן להנחת גופות. בטופס יפורטו השערותיו של קצין הרפואה לגבי נסיבות המוות.
- ב. יעביר הודעה ראשונה על המוות, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפותו "מיידית", ושדוגמתו ניתנת בנספח א לפקודה, אל הגופים האלה:

- (1) מקשל"ר-מדור נפגעים.
  - (2) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.
  - (3) מפקד יחידת החייל.
- ג. יעביר הודעה שנייה במברק, בתוך עשרים וארבע שעות, לכל היותר, ממועד פטירת החייל, אל הגופים האלה:
- (1) מקשל"ר-מדור נפגעים.
  - (2) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.
  - (3) קצין השלישות הפיקודי, שאליו כפופה יחידת החייל (אם שונה מהנ"ל).
- ד. יעביר את גופת החייל למתקן, שנקבע על ידי קצין השלישות הפיקודי במתקן להנחת גופות.
- ה. יערוך את רשימת חפצי החייל, בשני העתקים. את החפצים, בצירוף שני העתקים מהרשימה, יעביר למפקד יחידת החייל, שיאשר את קבלתם על אחד ההעתקים.
98. אירע מותו של חייל מחוץ ליחידתו, ובנסיבות מותו נפתחה או עומדת להיפתח חקירה מטעם משטרת ישראל - תיערך, במקביל, חקירה על ידי חוקר מטעם חמ"ץ או מטעם מצ"ח. במקרים כנ"ל רשאי החוקר להסתפק בחקירת השאלה - האם המוות אירע תוך כדי ועקב השירות.
99. החוקר יצרף לחומר העתק מן העדויות, שנגבו על ידי משטרת ישראל לגבי מקרה המוות, לצורכי העברתו, כמפורט בסעיף 95 לעיל. דינו של העתק חומר החקירה של משטרת ישראל יהיה כדין חומר החקירה של חמ"ץ או של מצ"ח.

תפקידי מפקדים, שאינם מפקדי יחידתו של החייל המת

100. נפטר או נספה חייל ביחידה, שאינה יחידת האם שלו - יראו את מפקד היחידה בה נפטר החייל כמפקד יחידתו של החייל, לעניין הטיפול בזיהוי החלל ולעניין העברתו למתקן להנחת גופות, כמפורט בסעיף 97 סעיף משנה ד לעיל. שאר הטיפול יהיה באחריות מפקד יחידת האם של החייל.

101. מפקד היחידה, כאמור, שלידיעתו הובא המקרה לראשונה, יפעל כך:

א. יזמין, מיד, את הקצין הרפואי היחידתי, וזה יבדוק את הגופה וימלא "הודעת פטירה" (טופס 123), שיועבר אל מנהל המתקן להנחת גופות. בטופס יפורטו השערותיו של קצין הרפואה לגבי נסיבות המוות.

ב. יעביר, מיד, בכל מקרה מוות (למעט אם מותו של החייל אירע בפעולה נגד האויב), הודעה בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפותו "מיידית", ליחידת מצ"ח.

ג. יעביר הודעה ראשונה על המוות, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפותו "מיידית" ושדוגמתו ניתנת בנספח א לפקודה זו, אל הגופים האלה:

(1) מקשל"ר-מדור נפגעים.

(2) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.

(3) מפקד יחידת החייל.

ד. יעביר הודעה שנייה, במברק, בתוך עשרים וארבע שעות, לכל היותר, ממועד פטירת החייל, אל הגופים האלה:

(1) מקשל"ר-מדור נפגעים.

(2) קצין השלישות הפיקודי, שבמרחב פיקודו מת החייל.

(3) קצין השלישות הפיקודי, שאליו כפופה יחידת החייל (אם שונה מהנ"ל).

ה. יעביר את גופת החייל למתקן רפואי, שנקבע על ידי קצין השלישות הפיקודי כמתקן להנחת גופות.

ו. יערוך את רשימת חפצי החייל, בשני העתקים. את החפצים, בצירוף שני העתקים מהרשימה, יעביר למפקד יחידת החייל, וזה יאשר את קבלתם על אחד ההעתקים.

מוות מחוץ ליחידה צבאית

102. נודע למקשל"ר, כי נספה חייל מחוץ ליחידה צבאית (בביתו, בתאונת דרכים וכד') - יוודא מקשל"ר העברת הגופה למתקן להנחת גופות, ושליחת שני חיילים, שהכירו את החלל בחייו, לזיהוי הגופה במתקן להנחת גופות.

103. הגיעה הודעה על מות חייל מחוץ ליחידה צבאית ליחידת החייל, שלא דרך מקשל"ר-מדור נפגעים - יודיע על כך מפקד היחידה, מיד, בטלפון ובמברק, שדרגת דחיפותו "מיידית", למקשל"ר-מדור נפגעים.

104. בסמכות מקשל"ר להורות על שליחת מזהים מיחידת האם, או מכל יחידה אחרת, לצורך זיהוי ראשוני, למקום שייקבע.

תפקידי רב צבאי פיקודי

105. הרב הצבאי הפיקודי, שבמרחב פיקודו ייקבר החייל, יפעל כך:

א. יערוך לווייה, שנקבעה כלווייה צבאית יהודית. בהיעדר אפשרות כזו, יערוך את הלווייה נציג מטעמו, שדרגתו סג"ם, לפחות.

ב. יבצע את הקבורה באמצעות חוליית קבורה פיקודית.

ג. ימסור בבית הקברות הצבאי פקודת קבורה (טופס 243), לידי נציג משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל, הממונה על בית הקברות. ייקבר החייל בבית קברות אזרחי - יעביר, בדואר רשום, את פקודת הקבורה למשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.

106. בכל מקרה שנערכת חקירה בקשר למותו של חייל, ייקבע מועד קבורת החייל רק לאחר תיאום עם מקשל"ר-רמ"ד נפגעים, ועל דעת הגורם, העורך את החקירה לגילוי סיבת המוות.

תפקידי משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל

107. עם קבלת הודעה על מקום הקבורה ממקשל"ר-רמ"ד נפגעים, יהיה משרד הביטחון-ראש היחידה להנצחת החייל אחראי לקביעת מיקום הקבר ולכרייתו.

108. מנהלים אזוריים במשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל אחראים לכריית הקבר לחייל שנפטר. החייל יובא לקבורה בבית קברות צבאי, בסמוך לקבר החלל האחרון שנטמן ובהמשך ישיר וטבעי לשורת הקברים הרציפה שבתכנית הקבורה.

109. אם לא נותר מקום פנוי בשורת הקברים, ייכרה הקבר בתחילתה של שורת הקברים החדשה לפי תכנית הקבורה של בתי הקברות.

110. אם ירצו שאיר הבשר הקרוב ביותר של הנפטר או נציג רבצ"ר לערער על קביעת מיקומו של הקבר, יוכלו לעשות זאת רק בפני שר הביטחון.

111. משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל אחראית להקמת המצבה עד תום ימי "השלושים", בתיאום עם שאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת.
112. תעודת הפטירה, שתתקבל ממקשל"ר-מדור נפגעים, תועבר - באמצעות משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל - לשאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת.
113. משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל תאשר ליחידת החייל את קבלת החפצים והמסמכים האישיים של החייל על אחד מטופסי 245 שהועברו אליה.
114. חפציו של הנפטר ומסמכיו יועברו לידי שאיר הבשר הקרוב ביותר שלו, בתוך שלושים ימים, לכל היותר, ממועד פטירתו. שליח משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל יחתים את מקבל החפצים על שני טופסי 245. העתק אחד יישלח למקשל"ר-מדור נפגעים, והעתק שני ייגזר במשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
115. טופס 242, שיתקבל ממקשל"ר-מדור נפגעים, ייגזר במשרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל.
116. במקרה ששאיר הבשר הקרוב ביותר של החייל המת מתגורר בחוץ לארץ, ידאג משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל להעביר אליו את ההודעה על המוות, לפי הכתובת שנמסרה לו על ידי מקשל"ר-מדור נפגעים. כמו כן, יעביר לאותה הכתובת את מכתבי התנחומים.

תוקף נספח א מיום 26 באוגוסט 97

נספח א לפ"מ 38.0103

הודעה על חלל

דוגמת מברק מהיחידה

אל : מקשל"ר-מדור נפגעים (.) מפקדת פיקוד צפון-קצין השלישות (.) מ/153424 סמל כהן אברהם בן ישראל,

חי"ר גדוד 12 (.) נהרג מפגיעת רימון, שנזרק על ידי מחבלים (.)

071500 (.) בעיר עזה (.) הגופה מועברת לבי"ח אסף הרופא (.)

מזהים : מ/123456 יוסף יוסף ומ/654321 משה משה (.)

מקבל הזיהוי : מ/234567 יעקב יעקב - מפקד היחידה (.)

ק/5035987 סגן יוספיהו נחמן - שלישי

תוקף נספח ב מיום 1 באוגוסט 82

נספח ב לפ"מ 38.0103

נוסחים אחידים להודעה ראשונה למשפחה

שים לב:

- א. לנוסח האחיד יש להוסיף את מקום האירוע ואת שעתו.
- ב. כשיש יותר מאפשרות אחת להגדרת המקרה, בחר בנוסח המתאים ביותר.

מספר סודר	הנוסח האחיד	המקרים המתאימים לנוסח זה
1.	נפל בקרב	נפל תוך לחימה או בהיתקלות עם האויב
2.	נהרג מאש אויב	הפגזה, הפצצה, ריקוט, רימון או ירי
3.	נהרג מפגיעת מוקש	התפוצצות מוקש או מטען חבלה אחר
4.	נהרג מפגיעת רימון	התפוצצות רימון אויב
5.	נהרג בצניחה	לרבות צניחה בשעת אימונים
6.	נהרג בצלילה	לרבות צלילה בשעת אימונים
7.	נהרג בתאונה מבצעית	במקרה של היפגעות מאש כוחותינו ושלא בקרב
8.	נהרג בתאונה אווירית	לרבות תאונת אימונים אווירית
9.	נהרג בתאונת אימונים	כל סוג הפגיעות, לרבות אלה המפורטות ברשימה זו, ובלבד שאירעו בזמן אימונים או תרגיל (לא כולל אימוני טיסה, צניחה וצלילה)
10.	נהרג בתאונת נשק	כולל תאונת תחמושת, ניסוי נשק ופליטת כדור
11.	נהרג בתאונת דרכים	כל סוגי תאונות הדרכים
12.	נהרג בתאונת עבודה	כל סוגי תאונות העבודה

נוסח פקודה זה פורסם במאגר הפקודות הצה"לי בצה"ל לנט בתאריך 1 באפריל 1962
תאריכי עדכון הפקודה: 1 באוגוסט 1982 ; 26 באוגוסט 1997 ; 27 בדצמבר 1998 ;
26 בדצמבר 2004 ; 12 במרס 2007 ; 13 ביולי 2025

13.	טבע	כל סוגי הטביעה
14.	נפטר ממחלה	כל סוגי המחלות
15.	מת מפצעיו לאחר ש (ציין את סיבת הפגיעה מבין הנוסחים שברשימה זו)	במקרה של חייל שנפצע, ושההודעה על פציעתו הועברה קודם לכן
16.	נהרג מפגיעת נשק נסיבות הנמצאות בחקירה	כשנמצא מת מפגיעת נשק, ונסיבות המוות אינן ברורות, לרבות התאבדות
17.	נהרג בנסיבות הנמצאות בחקירה	כשנמצא מת מפגיעה כלשהי, שאינה פגיעת נשק, ונסיבות המוות אינן ברורות, לרבות התאבדות
18.	נפטר בנסיבות הנמצאות בחקירה	כשנמצא מת, לא נתגלתה בגופו פגיעה כלשהי ונסיבות המוות אינן ברורות, לרבות התאבדות
19.	נהרג או נפטר (ציין בשם את הסיבה, אם אינה נכללת באחד מהנוסחים שלעיל)	

* תוקף סעיפים 16 עד 18 מיום 26 באוגוסט 97

תוקף נספח ג מיום 26 באוגוסט 97

נספח ג לפ"מ 38.0103

הצהרת זיהוי

טופס זה ימולא

בשלושה העתקים

אנ"ו/ החתומים מטה :

מספר סודר	מספר אישי / מספר זהות	דרגה	שם פרטי	שם משפחה	יחידה כתובת (ימולא לאזרחים)	תפקיד
1.						
2.						

מצהירים בזה כי היום: תאריך לועזי _____ בשעה: _____ במקום:

זיהיתי/זיהינו את הגופה שלפנינו (העד/ים הצביעו/ על הגופה) שסימונה

כגופתו של: _____

מספר אישי / מספר זהות	דרגה	שם פרטי	שם משפחה	יחידה כתובת (ימולא לאזרחים)	תפקיד

שהכרתיו/שהכרנוהו בחייו ואני/ו מזהה/מזהים אותו לאחר מותו על סמך :

מזהה ב :

מזהה א :

והריני/ו מאשר/ים זאת בחתימת ידי/נו

שם פרטי ושם משפחה		שם פרטי ושם משפחה	
חתימה		חתימה	

אישור קבלת הזיהוי :

1. אני/ו החתומ/ים מטה מאשר/ים בזה, כי בפני/נו הופיע/ו המזהה/המזהים הנ"ל, וזיהה/זיהו את

הגופה וחתמ/ו בפני/נו כנ"ל.

2. אני/ו מאשר/ים, כי הוצמדו לחלל אצערות לידו ולרגלו, מיד עם תום הזיהוי.

מספר סודר	מספר אישי/ מספר זהות	דרגה	שם פרטי	שם משפחה	יחידה	תפקיד	תאריך	חתימה
1.								
2.								
3.								

תוקף נספח ד מיום 26 באוגוסט 97

נספח ד לפ"מ 38.0103

רשימת המתקנים להנחת גופות

1. להלן רשימת המתקנים להנחת גופות:
  - א. המתקן להנחת גופות בבית החולים "תל השומר".
  - ב. המתקן להנחת גופות בבית החולים "רמב"ם".
  - ג. המתקן להנחת גופות בבית החולים "צפת".
  - ד. המתקן להנחת גופות בבית החולים "סורוקה".
  - ה. המתקן להנחת גופות בבית החולים "יוספטל".
2. גופת החלל תפונה למתקן להנחת גופות הקרוב ביותר למקום האירוע, אלא אם כן הורה מקשל"ר-מדור נפגעים אחרת.